

Болобан Владислав

магістр

Новодворська Вікторія Вікторівна

к.е.н., доцент

кафедри обліку й оподаткування

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

У сучасній економічній літературі значну увагу приділено інноваційному розвитку підприємств і відтворенню їх основних засобів. Ці два елементи діяльності підприємства важливі передусім тому, що створюють умови для підтримання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках. Проте істотним недоліком такого традиційного підходу є те, що їх розглядають відокремлено – інноваційний процес як ефективність розвитку діяльності підприємства, а відтворювальний – як формування його амортизаційної політики. Безперечно, на відповідному етапі виконання економічних досліджень такий відокремлений розгляд треба здійснювати, оскільки це дає змогу врахувати всі їх специфічні умови, які можуть бути зумовлені як зовнішніми чинниками (конкретним зовнішнім ринковим середовищем, інноваційним станом розвитку підприємств тощо), так і внутрішніми (технологічною специфікою підприємств окремих галузей, і станом їхніх основних засобів тощо).

Однак, виконавши відокремлені дослідження, треба переходити до комплексного розгляду цих двох важливих елементів розвитку діяльності підприємства – інноваційного та відтворювального процесів. Створення такого узагальненого методу дослідження дає змогу комплексно розглядати діяльність підприємства без штучного відокремлення його окремих функцій. Але складність полягає в тому, що реалізувати на практиці такий комплексний підхід здебільшого надзвичайно важко, оскільки різнопланові процеси необхідно розглядати комплексно. А така комплексність зазвичай призводить до того, що виникає

потреба враховувати чималу кількість базових вихідних положень і показників, які застосовують у цих відокремлених економічних явищах та процесах.

Це значною мірою стосується й інноваційного відтворення основних засобів підприємств. Інноваційний розвиток – це погляд у майбутнє, а відтворення основних засобів – це погляд в минуле, оскільки відтворюється фактично реальний стан підприємства. Все це, безумовно, впливатиме на розроблення методу дослідження інноваційного відтворення основних засобів підприємства, який повинен комплексно поєднати ці два підходи в узагальненій економічній моделі розвитку підприємства.

Недоліком також є те, що тепер інновацію та інноваційну діяльність загалом розглядають лише з позицій менеджменту. Виділимо три основні складові: науково-технічну, організаційно-технологічну та інформаційно-управлінську. Тому пропонуємо інновацію розглядати з трьох позицій – менеджменту, економіки і маркетингу (точніше як маркетингово-логістичну). Інновація з позицій менеджменту є класичним її видом, що стосується таких аспектів: виготовленої продукції (що виробляти), технології виробництва (як виробляти), управління підприємством (як керувати).

Економічна інновація – це впровадження будь-якого заходу на підприємстві, у результаті якого отримуватимуть економічний прибуток або певний соціальний ефект. Тобто ця інновація спрямована на підвищення ефективності діяльності підприємства або його працівників (соціальний ефект). Не всяка інновація з позицій менеджменту може бути економічною інновацією, і навпаки. Маркетингово-логістична інновація – це застосування маркетингових і логістичних заходів (випуск модної продукції, застосування престижних брендів, специфічних рекламних засобів, нових схем постачання матеріалів тощо) для виконання поточних і стратегічних завдань.

Обліково-аналітичне забезпечення – комплексна система формування, збору, аналітико-синтетичної обробки, накопичення та передачі обґрунтованої і релевантної обліково-аналітичної інформації, сформованої з використанням

методів бухгалтерського обліку й економічного аналізу для прийняття управлінських рішень, здатних сприяти успішному розвитку підприємств. Водночас така система поєднує інформаційні технології та механізми реалізації забезпечувальних заходів, що підвищує інформаційну місткість даних про певну ділянку діяльності підприємства і більш повно задовольняє потреби користувачів.

Обліково-аналітичне забезпечення інноваційного відтворення основних засобів виконує такі основні функції:

– облікова – відображення фактів здійснення господарської діяльності щодо формування фінансових ресурсів для відтворення основних засобів, при цьому формується адекватна та суттєва інформація в системі організації первинного та зведеного обліку, зовнішньої та внутрішньої звітності для прийняття управлінських рішень з метою відновлення виробничого потенціалу;

– аналітична – здійснення різних видів аналізу та оптимізація структури фінансових ресурсів для відтворення основних засобів підприємства, використовуючи первинні аналітичні дані бухгалтерського обліку. Роль аналітичного забезпечення підвищується в сучасних економічних умовах, оскільки проведений аналіз дає керівництву повну інформацію про стан спрацювання основних засобів на підприємстві і перспективи його діяльності на майбутнє при умові оптимізації структури джерел відтворення виробничого потенціалу. Основними джерелами аналітичної складової є облікова, статистична, оперативна, звітна, планова, нормативна та інша інформація;

– контрольна – полягає у перевірці господарської діяльності щодо порядку формування фінансових ресурсів для відтворення основних засобів господарської діяльності суб'єкта господарювання, перевірки виконання завдань стратегічного плану, дотримання вимог чинного законодавства;

– інформаційна – полягає у забезпеченні керівників підприємства необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень щодо раціонального відтворення виробничого потенціалу [3].

Поставлені перед системою бухгалтерського обліку завдання стратегічного характеру інноваційного відтворення основних засобів можуть бути виконані за умов використання традиційних методів бухгалтерського обліку. Для цього використовуються методи хронологічного і систематичного спостереження; вимірювання господарських засобів і процесів; реєстрація та класифікації даних з метою систематизації; узагальнення отриманої інформації з метою формування звітності [6].

Отже, обліково-аналітичне забезпечення інноваційного відтворення основних засобів – це система, що має забезпечувати постійну та безперервну роботу персоналу з приводу формування необхідної кількості необоротних активів, оптимального вибору джерел поліпшення основних засобів, а також створення ефективного механізму інвестиційного забезпечення оновлення основних засобів на інноваційній основі. Тому, побудова ефективною обліково-аналітичної системи неможлива без розробки системи бухгалтерського обліку та її адаптації відповідно до умов господарської діяльності підприємства.

Перспективою подальших досліджень є розробка положень щодо порядку ведення первинного обліку джерел відтворення основних засобів суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник / Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк та ін. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544 с.
2. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. / С.Ф. Голов. – К.: Лібра, 2003. – 704 с.
3. Гуренко Т.О. Теоретичні основи формування обліково-аналітичного забезпечення управління [Електронний ресурс] / Т.О. Гуренко, С.І. Дерев'яно, А.С. Липова. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
4. Партин Г.О. Фінансова стратегія у системі управління фінансами підприємств / Г.О. Партин, О.Я. Митрухіна // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.6. – с.208-214.
5. Попова П.В. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы / П.В. Попова, Б.Г. Маслов, И.А. Маслова // Финансовый менеджмент. – 2003. - № 5. –с. 8-15.